

Kriisiaegsed juhtimisotsused raamatukogude näitel

Liisi Lembinen

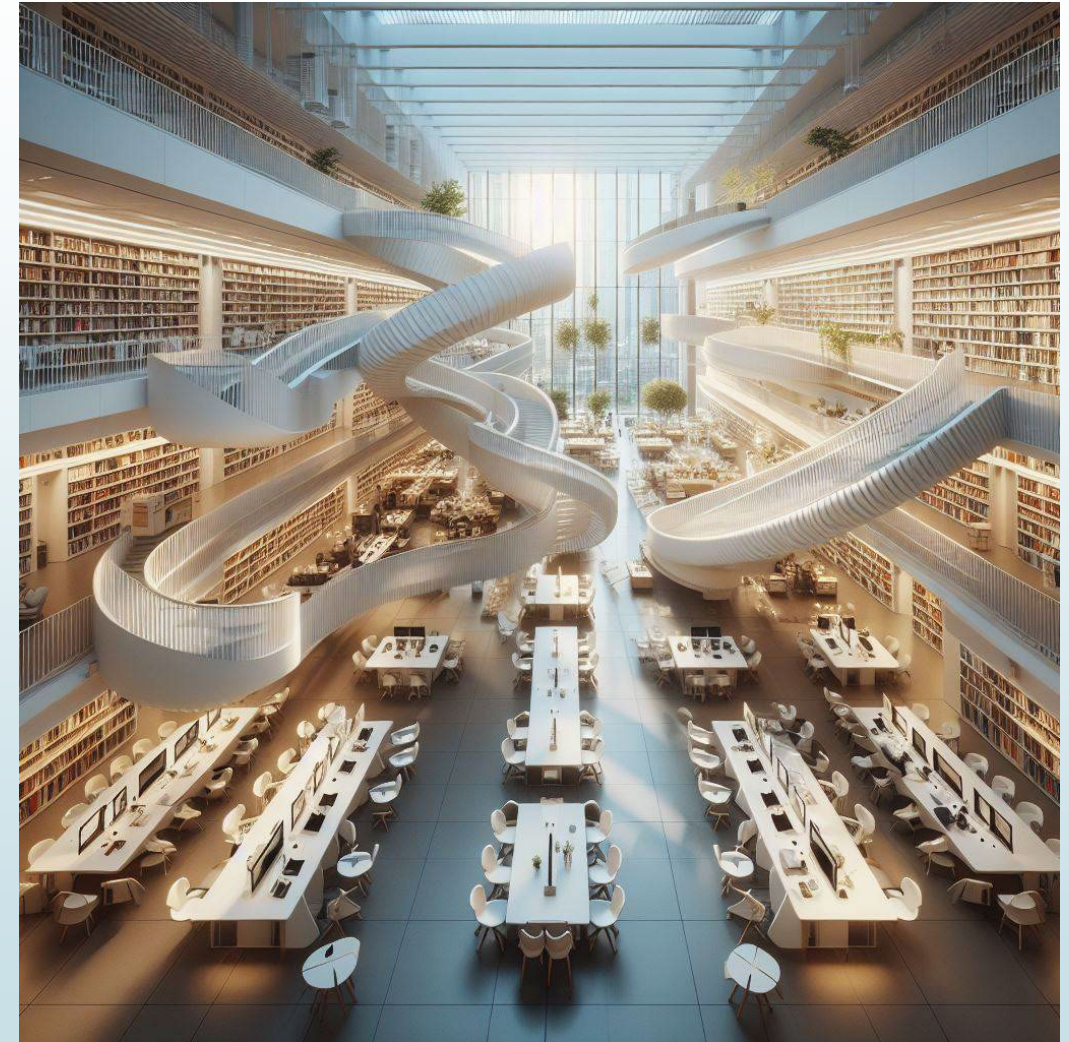
Tartu Ülikooli raamatukogu

Mäluasutuste talveseminar, Kääriku 7. märts 2024

Seotud projektiga: PRG1513 "Eetiline organisatsioonikultuur: tegurite, praktikate ja tagajärgede mitmetasandiline analüüs"

Uuringu taust

- ▶ 2017-2022 – Euroopa teadusraamatukogude direktorid (19 dir. 11 riiki) +ALA/LIBER uuringud+ kirjandus
- ▶ Kuidas muutub otsustamine kriisi situatsioonis?
- ▶ COVID-19 kriisiotsused
- ▶ Kaasamine kriisi situatsioonis
- ▶ Kas kriisist võib ka midagi head tulla?

Kriisiuuringud raamatukogudes

- Kriis: oht või kahju
  - Inimestele, kogudele, ehitistele, süsteemidele
  - loodus- või inimtekkeline
  - ajutine teenuse peatumine
- Enim uuritud: majandus- ja finantskriisid, loodus (kuni 2020), nüüd ka COVID-19
- USA, vähem Euroopa
- Enim teadusraamatukogudes
- Kriisijuhtimine ja -valmisolek
- Kriisiplaanid füüsiliste kogude päästmiseks (tuli, vesi, looduskatastroofid)

Raamatukogud ja COVID-19 kriis

- Suurim kriis – kõik raamatukogud
- Puudused raamatukogudes:
  - Kriisijuhtimisoskused vajavad parandamist
  - Kaugtöö puudulikud tööprotsessid
  - Teenused ja protsessid = füüsiline hoone ja kogud
  - Virtuaalsete kogude/teenuste massiline vajadus
  - Mis on raamatukogu väärtus?

Raamatukogude otsused COVID-19 kriisis

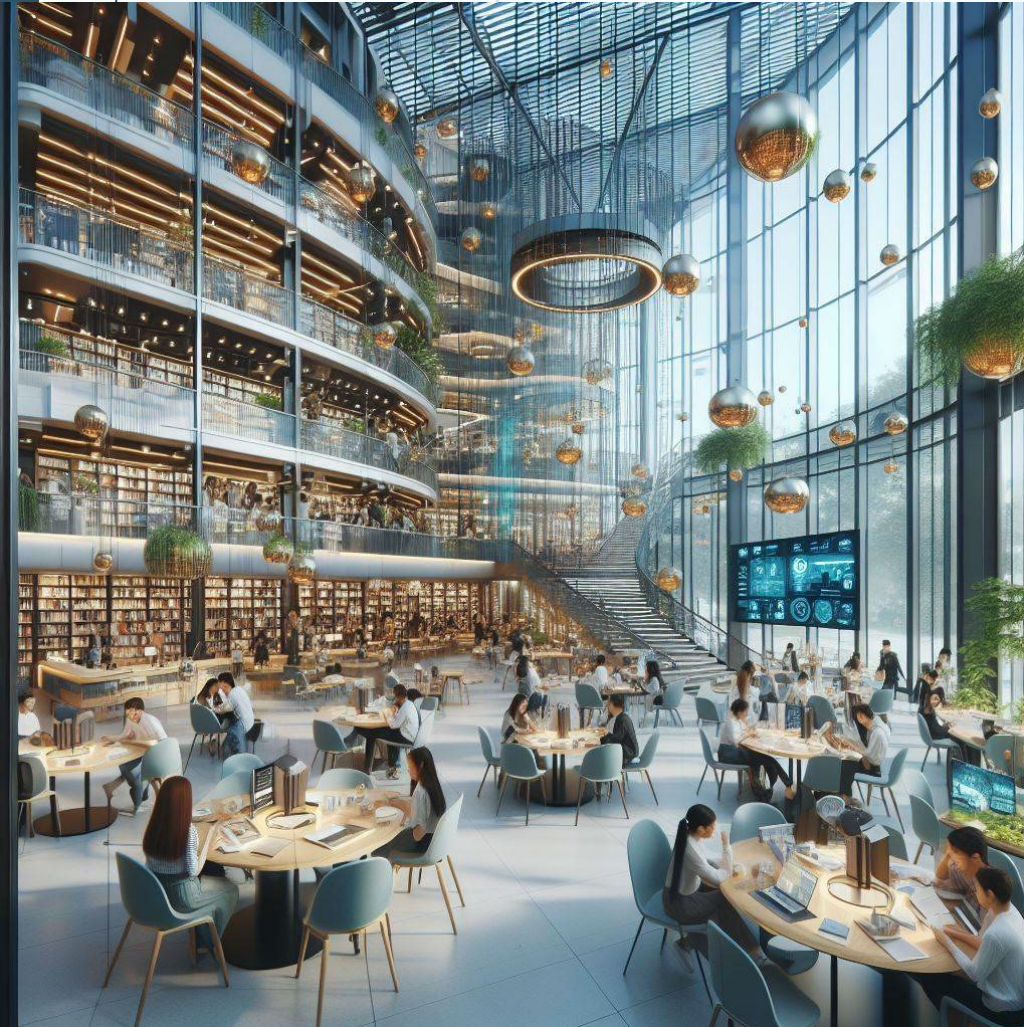
- Kogude eelarve ümberjaotused » digikogudele (üle 50% nii USA kui Euroopa)
- Eelarve kärped (USA 75%, Euroopa 15%)
- Personali kärped (palk, uued töötajad, koolitused)
- Digitaalsete teenuste suurendamine (37% Euroopa), uued digiteenused (17% Euroopa)
- Otsused personali turvalisuse /tervise osas (97% USA, 71% Euroopa)
- Tihedam suhtlus ülikooliga
- Kasutajate tagasiside kõige vähem kriisis (78%)

Euroopa teadusraamatukogude direktorite otsustamine kriisides

- Kriisis otsustatakse kiiremini
- Konsulteeritakse väiksemas ringis
- Vahel sunnitud üksi otsustama
- Strateegia ja visioon ka kriisis olulised
- Iseisvus vähenes (otsused mujal)

Miks on kriisid head?

- Jagatud otsustamine, koostöö – suureneb tiimi moraal
- Kiired otsused (vähem lõputuid arutelusid/kooskõlastusi) = kiiremad tulemused
- Raamatukogude väärtus suureneb nt COVID-19 kriisis (86% USA)
- Raamatukogude kriisiplaanid uuendatud
- Valmisolek uuteks kriisideks paranenud

Aitäh!

Liisi Lembinen
liisi.lembinen@ut.ee

Academic libraries' leaders' decision-making during the
COVID-19 crisis.

The Journal of Academic Librarianship, Vol 49(3), 2023

<https://doi.org/10.1016/j.acalib.2023.102709>

Pildid kujundas AI

Seotud projektiga: PRG1513 "Eetiline organisatsioonikultuur: tegurite,
praktikate ja tagajärgede mitmetasandiline analüüs"